

Kázání: 195. Jak srovnat svět bez buldozeru

Kázání

Jak srovnat svět bez buldozeru

1. čtení: Izajáš 61

1 Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům

propuštění,

2 vyhlásit léto Hospodinovy přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlící,
3 pozvednout truchlící na Sijónu, dát jim místo popela na hlavu čelenku, olej veselí místo truchlení,
závoj chvály místo ducha beznaděje. Nazvou je „Stromy spravedlnosti“ a „Sadba Hospodinova“ k
jeho oslavě.

4 Co bylo od věků v troskách, vybudují, postaví, co kdysi bylo zpusťeno, obnoví zničená města,
zpusťená po celá pokolení.

5 Stanou zde cizáci a budou vám pást ovce, synové ciziny budou vašimi rolníky a vinaři.

6 Vy pak budete nazýváni „Hospodinovi kněží“, bude se vám říkat „Sluhové našeho Boha“. Budete
užívat bohatství pronárodů a honosit se jejich slávou.

7 Za svou dvojí ostudu a hanbu bude nad svým podílem lid plesat, dvojí dědictví obdrží v své zemi,
budou mít věčně radost.

8 „Neboť já Hospodin miluji právo, při zápalné oběti nenávidím vydírání. Jejich výdělek jim předám
věrně a uzavřu s nimi smlouvu věčnou.

9 Jejich potomstvo bude známé mezi pronárody a jejich potomci uprostřed národů. Všichni, kdo je
spatří, rozpoznají na nich, že oni jsou to potomstvo, jemuž Hospodin žehná.“

10 Velmi se veselím z Hospodina, má duše jásá k chvále mého Boha, neboť mě oděl rouchem spásy,
zahalil mě pláštěm spravedlnosti jak ženicha, jenž si jako kněz čelenku bere, a jako nevěstu, která se
krášlí svými šperky.

11 Jako země dává vzrůst tomu, co klíčí, jako zahrada dává vzklíčit tomu, co bylo zaseto, tak
Panovník Hospodin dá vzklíčit spravedlnosti a chvále přede všemi pronárody.

2. čtení: Jan 1, 15 – 28

15 Jan o něm vydával svědectví a volal: „To je ten, o němž jsem řekl: Přichází za mnou, ale je větší,
protože tu byl dříve než já.“

16 Z jeho plnosti jsme byli obdarováni my všichni milostí za milostí.

17 Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista.

18 Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl.

19 Toto je svědectví Janovo, když k němu Židé z Jeruzaléma poslali kněze a levity, aby se ho otázali:
„Kdo jsi?“

20 Nic nepopřel a otevřeně vyznal: „Já nejsem Mesiáš.“

21 Znovu se ho zeptali: „Jak to tedy je? Jsi Eliáš?“ Řekl: „Nejsem.“ „Jsi ten Prorok?“ Odpověděl:
„Ne.“

22 Řekli mu tedy: „Kdo jsi? Ať můžeme přinést odpověď těm, kdo nás poslali. Za koho se sám
pokládáš?“

23 Řekl: „Jsem hlas volajícího na poušti: Urovnejte cestu Páně – jak řekl prorok Izaiáš.“

24 Ti vyslaní byli z řad farizeů.

25 Otázali se ho: „Proč tedy křtíš, když nejsi ani Mesiáš ani Eliáš ani ten Prorok?“

26 Jan jim odpověděl: „Já křtím vodou. Uprostřed vás stojí, koho vy neznáte –
27 ten, který přichází za mnou; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u jeho obuvi.“
28 To se stalo v Betanii, na druhém břehu Jordánu, kde Jan křtil.

Sestry a bratři, když jsem se v létě roku 1990, po roce stráveném na studiích ve Švýcarsku, vracel domů, byl jsem neskutečně natěšený. Stačil jeden jediný rok v cizině, abych si svou domovinu naprosto zidealizoval.

O to víc jsem byl potom při návratu překvapený, v jakém stavu se nachází. V porovnání s udržovaným a upraveným blahobytným Švýcarskem bylo Československo po 40 letech vlády jedné strany oprýskanou a nepříliš vábnou chudou zemí. Naštěstí za posledních více než 30 let Česko udělalo velký krok kupředu a z ušmudlané špindíry se stal celkem atraktivní prostor k životu.

Z vyprávění vím, že podobný zážitek jako já, měli i rodiče nebo prarodiče mnohých z vás, když se po desítkách let nebo dokonce staletích vraceli z ciziny do země svých předků.

Sice to byl návrat, na rozdíl ode mne, do země ekonomicky vyspělejší, ale překvapení bylo podobné. Namísto vysněného národa Jana Husa a Jana Amose Komenského se navrátilci zanedlouho po příjezdu stali chtě nechtě součástí Východem pevně sevřeného národa Gottwaldova.

Pocit jistého rozčarování při návratu z exilu nebo emigrace není v dějinách vůbec ojedinělý. Lidé do ciziny odcházeli vždycky, ať už na zkušenou, kvůli nesvobodě nebo jednoduše za lepším. Mnozí z nich se zase po čase, někdy i po generacích, natěšení vraceli zpátky, aby záhy zjistili, že chleba je všude o dvou kůrkách a vysněný ráj se nekoná.

Něco podobného si zažili i judští navrátilci ze zajetí v Babylóně, o nichž se dočteme v Bibli. Už si ani nemysleli, že se kdy do země svých otců vrátí. Babylónská říše se ale během krátké doby nečekaně odebrala na smetiště dějin a nový vládce, perský král, judským zajatcům návrat povolil, ba dokonce je podpořil nemalou dotací.

Natěšenost musela být obrovská, stejně jako idealizace vlasti, kterou znali jen z vyprávění. Jeden z tehdejších proroků celou tuhle zjitřenou náladu plnou nadějného očekávání vložil do slov podmanivé básně: „Hlas volajícího: Připravte na poušti cestu Hospodinu! Vyrovnajte na pustině silnici pro našeho Boha! Každé údolí ať je vyvýšeno, každá hora a pahorek sníženy. Pahorkatina ať v rovinu se změní a horské hřbety v pláně.“

Samozřejmě, poezie je jenom poezie. Nikdo skalnatou pouštní pahorkatinu, kudy se bývalí zajatci vraceli domů, žádným buldozerem nesrovnal. Navrátilcům nicméně strastiplná křivolaká cesta domů jako rovná dálnice opravdu připadala. V jejich představách šel po téhle dálnici před nimi sám Hospodin, podobně jako jejich prapředky, staré Izraelity, vedl poušti z egyptského otroctví.

A prorok Izajáš v téhle nadějeplné euforii přidává další a další sloky své velkolepé básně:

„Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroutěných srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění, vyhlásit léto Hospodinovy přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlící.

...Co bylo od věků v troskách, vybudují, postaví, co kdysi bylo zpusťeno, obnoví zničená města, zpusťená po celá pokolení. ...Jako země dává vzrůst tomu, co klíčí, jako zahrada dává vzklíčit tomu, co bylo zaseto, tak Panovník Hospodin dá vzklíčit spravedlnosti a chvále přede všemi pronárody.“

Už asi tušíte, sestry a bratři, jak to nakonec dopadlo. Nepříliš slavně. Každý vysněný návrat domů, zvláště po dlouhé době, bývá více či méně rozčarováním.

Bylo to horší, než si navrátilci z babylonského zajetí dokázali představit. Jeruzalém v troskách a navíc ne vždy přívětivé pohledy místních. Že by vzklíčila spravedlnost, jak básnil prorok, nebo že by se navrátilcům dostalo chvály mezi pronárody?

Kdepak, spíš naopak. Bezvýznamná zemička na samém okraji perské říše prakticky nikoho nezajímala a místní úřady namísto chvály navrátilcům házely spíš klacky pod nohy. Obnova Jeruzaléma a jeho okolí šla ztuha, vlekla se pomalu a někdy to vypadalo, že se dílo snad nikdy nepodaří.

Navíc o nějaké svobodě a samostatnosti se nedalo vůbec mluvit. Perskou říši později vystřídala říše Alexandra Makedonského a jeho nástupců, nakonec pak, po několika staletích od návratu z babylonského zajetí, judské území ovládli Římané.

Není potom divu, že si Židé stále připadali jako zajatci. Zajatci ve vlastní zemi. Velkolepé vize proroka Izajáše o svobodné vlasti, kde bude konečně spravedlnost, kde se bude každému dařit a cizinci tam budou jezdit za prací, se nenaplnila.

Naopak. Pod cizí nadvládou kvetla nespravedlnost, většině se příliš nedařilo, a protože daně byly vysoké, pracovali místní vlastně pro cizince. Rozčarování, které se táhlo už přes pěknou řádku generací. Co s tím? Kdyby se tak objevil nějaký mesiáš, který by dal všechno do pořádku! Mesiášská očekávání byla na počátku našeho letopočtu skutečně velká.

Vždycky, když jsme totiž my lidé v úzkých, vždycky když na něco nestačíme, když nám něco přerůstá přes hlavu, máme tendenci očekávat, že to za nás vyřeší někdo jiný, někdo silnější a schopnější. Vyhlížíme nějakého toho mesiáše, který se z ničeho nic objeví a jako mávnutím kouzelného proutku bude zase všechno fajn.

Takhle se v Německu kdysi zjevil Hitler, u nás v osmačtyřicátém komunisti, v Rusku na přelomu století Putin a v Americe před nedávnem Trump. Rádobymesiášové jsou latentně přítomní ve všech národech a čekají jen na svou příležitost.

Čekají na to, až se po nich lidé bezradně začnou poohlížet a když se tak stane, pak přichází jejich chvíle. Naslibují kde co, a protože takové sliby nelze jednoduše splnit, hledají viníky, kde se dá, rozeštvávají společnost, a když mohou, použijí bez rozpaků násilí.

Konce falešných mesiášů ale nebývají obvykle moc slavné. Důvod je prostý. Mesiáš je jenom jeden a chová se naprosto jinak. Namísto velkohubých slibů, co všechno pro lidi udělá, jak všechno zařídí a zatočí s domnělými viníky, skutečný Mesiáš přichází s jinou nabídkou.

Nevypočítává, co všechno pro nás udělá, zatímco my lidé budeme zpovzdálí jen zírat. Naopak, zve nás, abychom se k němu připojili a sami začali svět měnit k lepšímu zevnitř, nenásilně, s trpělivostí, velkorysostí a také soucitně.

Biblickým jazykem se tohle všechno dohromady nazývá milost. Svět nepotřebuje samozvané spasitele, kteří jej namísto zlepšení vždycky znovu ještě víc rozhasí. Svět potřebuje skutečného Mesiáše, co přichází s milostí a také s pravdou. Pravda je potřeba stejně jako milost. Zejména ti, co jsou u vesla, ji potřebují slyšet.

Jinak řečeno: svět potřebuje lidi, kteří se skutečným Mesiášem nechají inspirovat a nebojí se svět měnit k lepšímu způsobem, který od něho odkoukali.

„Z jeho plnosti jsme byli obdarováni my všichni milostí za milostí, ...milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista,“ četli jsme dnešní slova z evangelia. Matematicky vyjádřeno dostalo se nám milosti na druhou. Dobrý důvod, abychom tuhle milost neboli laskavost, trpělivost, velkorysost a soucit, posílali sami dál.

Nejsme sice žádní mesiášové, ale můžeme a máme se mesiášsky chovat. Jan Křtitel, o kterém jsme četli, nám může být příkladem. Když se ho ptali, jestli on si náhodou na mesiáše nehraje, odpověděl stručně: „Kdepak, já nejsem mesiáš.“

A pak si vypůjčil slova z básně proroka Izajáše, které jsem citoval na začátku: „Jsem hlas volajícího na poušti: Urovnejte cestu Hospodinu!“

Čekat na to, že nám tu naši skalnatou pouštní pahorkatinu, jak se nám někdy svět jeví, srovná nějaký mesiáš s buldozerem, je bláhovost. Důvod je prostý. Mesiáš je jenom jeden a chová se naprosto jinak.

Skutečný Mesiáš přichází s jinou nabídkou. Zve nás, abychom se k němu připojili a sami začali svět měnit k lepšímu zevnitř. Nikdo jiný to za nás neudělá.

PeČ

SPCH 17. 12. 2023

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)